

**Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш
агентлигининг коррупцияга қарши курашиш
СИЁСАТИ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлигининг Коррупцияга қарши курашиш сиёсати (кейинги ўринларда – Сиёсат деб юритилади) ходимлар орасида ҳамда жамиятда коррупцияга қарши курашиш маданияти даражасини ошириш мақсадида Агентлик ходимларининг юқори ахлоқий меъёрларга содиқлигини, шунингдек, улар фаолиятида коррупциявий ҳуқуқбузарликларга нисбатан муросасизлик ва уларни содир этишга йўл қўймасликни акс эттиради.

2. Сиёсат **ISO 37001:2016 “Коррупцияга қарши курашиш менежменти тизимлари - Фойдаланиш бўйича талаблар ва тавсиялар”** халқаро стандарти талабларини инобатга олган ҳолда коррупцияга қарши курашиш бўйича халқаро ташкилотлар тавсиялари ва илғор халқаро амалиёт асосида Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ ишлаб чиқилган.

3. Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлигининг (кейинги ўринларда – Агентлик деб юритилади) барча таркибий тузилмалари ушбу сиёсатни фаолиятининг аҳамиятини ҳисобга олган ҳолда қабул қилишлари, коррупцияга қарши курашиш механизмларини, мавжуд бўлган коррупция хавфи, тажрибаси ва мавжуд манбалари асосида ишлаб чиқишлари ва амалга оширишлари лозим.

4. Агентликнинг барча таркибий тузилмаларида (кейинги ўринларда – Тизим) Сиёсатнинг **асосий мақсадлари** қуйидагилар ҳисобланади:

тизимда коррупцияга йўл қўймаслик, коррупциянинг олдини олишга қаратилган комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш, коррупция ҳолатлари юзага келган тақдирда, уларни бартараф этиш чораларини кўриш;

тизим ходимларининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтириш ҳамда коррупцияга нисбатан мутлақо тоқатсизлик муносабатини шакллантириш;

тизимда коррупциявий ҳуқуқбузарликларни содир этганлик учун жавобгарликнинг муқаррарлиги таъминлаш.

5. Мазкур Сиёсат Агентликнинг ички ҳужжати сифатида юқорида кўрсатилган асосий мақсадларга эришиш учун Агентлик фаолиятида коррупция билан боғлиқ ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва уларга барҳам беришга

қаратилган асосий талаблар ва тамойилларни белгилаб берувчи асос ҳисобланади.

6. Мазкур Сиёсатнинг талаблари эгаллаб турган лавозим мажбуриятлари ва бажарадиган вазифаларидан қатъий назар Агентлик билан меҳнат муносабатларида бўлган барча ходимлар учун тадбиқ этилади.

7. Агентликка ишга қабул қилинаётган ҳар қандай шахс ушбу Сиёсат билан имзо қўйган ҳолда танишишга ва унинг қоидаларига риоя қилишга мажбур.

8. Мазкур Сиёсат мақсадларида қуйидаги асосий **тушунчалар ва атамалар** қўлланилади:

алоқадор шахслар - ходим билан тижорат ташкилотларининг устав капиталида иштирок этадиган шахслар (акциялари Республика фонд биржасида оммавий муомалада бўлган акциядорлик жамиятларининг беш фоизидан кам бўлган миқдордаги акцияга эга эканлиги ҳолатлари бундан мустасно);

иш жараёнидаги меҳмондўстлик белгилари – Агентлик манфаатларини кўзлаб ходимлар фаолияти давомида ҳамкорлик ўрнатиш ва (ёки) қўллаб-қувватлашга алоқадор харажатлар, шу жумладан, ишбилармонлик билан боғлиқ кечки овқат, транспорт ва яшаш харажатларини қоплаш билан боғлиқ харажатлар ва ҳ.к.;

коррупцияга қарши курашиш талаблари бузилганлиги тўғрисида виждонан хабар бериш – Агентлик ходими томонидан коррупциявий ҳуқуқбузарлик содир этилганлиги (содир этишга суиқасд қилинганлиги) тўғрисида Агентликнинг алоқа каналлари орқали асослилигига ишонч ҳосил қилган ҳолда йўлланган муурожаат;

контрагент (шартномавий шерик) – Агентлик билан шартномавий муносабатларга (меҳнат муносабатлари бундан мустасно) киришган ҳар қандай юридик ёки жисмоний шахс;

коррупция — шахснинг ўз мансаб ёки хизмат мавқеидан шахсий манфаатларини ёхуд ўзга шахсларнинг манфаатларини кўзлаб моддий ёки номоддий наф олиш мақсадида қонунга хилоф равишда фойдаланиши, худди шунингдек бундай нафни қонунга хилоф равишда тақдим этиш;

коррупциявий ҳаракатлар – ходим томонидан пора берувчининг манфаатларини кўзлаб ҳаракат ёки ҳаракатсизлиги учун бевосита ёки билвосита, шахсан ёки учинчи шахслар орқали порани яъни пул, қимматбаҳо қоғозлар, бошқа мол-мулкларни, мулкий тусдаги хизматларни, бошқа мулкий ҳуқуқларни олиш, талаб қилиш, таклиф қилиш, ваъда қилиш ва бериш, шунингдек, пора бериш ва (ёки) пора олишда воситачилик қилиш, расмиятчиликларни соддалаштириш учун тўловларни олиш, ходим томонидан

пора олиш ёки қонунга хилоф бошқа мақсадларда ўз хизмат мавқеидан ноқонуний фойдаланиши;

коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик — коррупция белгиларига эга бўлган, содир этилганлиги учун қонунчилик ҳужжатларида жавобгарлик назарда тутилган қилмиш;

коррупцияга қарши курашиш тизими – қўлланиладиган амалдаги қонунчилик ва ички ҳужжатларни коррупциявий жиҳатдан бузилишини бартараф этиш, Агентлик ходимлари томонидан юқори даражада касбий ва ахлоқий фаолият олиб боришларини таъминлаш бўйича чора-тадбирлар мажмуи;

коррупциявий хавф-хатар – Агентлик ходимлари ёки учинчи шахслар томонидан Агентлик номидан ва (ёки) уларнинг манфаатларини кўзлаб коррупциявий хатти-ҳаракатларни содир этиш эҳтимоли ва хавфи;

манфаатлар тўқнашуви – Агентлик ходимининг шахсий (бевосита ёки билвосита) манфаатдорлиги унинг лавозим ёки хизмат мажбуриятларини лозим даражада бажаришига таъсир кўрсатаётган ёхуд таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ҳамда ходимнинг шахсий манфаатдорлиги билан Агентлик манфаатлари ўртасида қарама-қаршилик юзага келаётган ёки юзага келиши мумкин бўлган вазият;

расмийчиликни соддалаштириш учун тўловлар – белгиланган тартиб-таомиллар бажарилишини таъминлаш ёки тезлаштириш, тегишли қонунчилик, нормалар ва қоидаларда назарда тутилмаган ҳаракатларни содир этиш учун ғайриқонуний равишда бериладиган пул маблағлари, мол-мулк, мулкрий ҳуқуқлар, хизматлар ва бошқа моддий ёки номоддий наф;

ходимнинг шахсий манфаатдорлиги – Агентлик ходими томонидан ўз хизмат вазифаларини бажариши чоғида ўзи ёки учинчи шахсларнинг манфаатлари йўлида ходимнинг мансаб ёки хизмат мажбуриятларини лозим даражада бажаришига таъсир қилиши мумкин бўлган пул маблағлари, моддий ёки номоддий қимматликлар, бошқа мол-мулк, бойлик ва имтиёзлар кўринишида шахсий наф олиш имконияти (шахсий, ижтимоий, молиявий, сиёсий ва бошқа тижорат ёки нотижорат манфаатлари);

ходим – Агентлик билан меҳнат муносабатларига киришган шахс;

яқин қариндошлар – қариндош ёки қуда томондан қариндош бўлган шахслар, яъни, ота-она, туғишган ва ўғай ака-укалар ва опа-сингиллар, эр (хотин), фарзандлар, шунингдек эрнинг (хотиннинг) ота-онаси, туғишган ва ўғай ака-ука ва опа-сингиллари.

2-боб. Коррупцияга қарши курашишнинг асосий тамойиллари

9. Агентлик коррупцияга қарши курашишни қуйидаги **асосий тамойилларга** асосланиб амалга оширади:

қонунийлик – Агентлик томонидан коррупцияга қарши курашиш бўйича ишлаб чиқиладиган ва амалга ошириладиган чора-тадбирлар Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги талаблари, давлат органларида коррупцияга қарши курашиш бўйича жаҳонда тан олинган амалиётни ҳисобга олган ҳолда ҳамда Агентлик тизимининг белгиланган ички ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади;

коррупцияга нисбатан муросасизлик (тоқатсизлик) - Агентлик ўз фаолиятининг барча соҳаларида коррупциянинг ҳар қандай шакллари ва кўринишларига муросасиз (тоқатсиз) муносабатда бўлади. Агентлик ходимларига коррупциявий хавф-хатар келиб чиқиши мумкин бўлган фаолиятда бевосита ёки билвосита иштирок этиш қатъиян тақиқланади;

очиқлик ва шаффофлик - Агентлик фаолиятининг (махфийлик ва хизмат сири тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларини ҳисобга олган ҳолда) очиқлиги ва ошкоралиги, коррупцияга қарши курашиш соҳасида қабул қилинган ва амалга ошириладиган чора-тадбирлар ҳамда фаолият натижалари тўғрисида Агентлик ходимлари, ўзининг ҳамкорлари ва кенг жамоатчиликни хабардор қилиши;

коррупцияга қарши курашиш бўйича амалга ошириладиган чора-тадбирларнинг превентивлиги, тизимлилиги ва ўзаро боғлиқлиги - Агентлик коррупциявий хатти-ҳаракатлар содир этилишига ва коррупциявий хавф-хатарларга кўмаклашувчи сабаблар ва шарт-шароитларни бартараф этишга қаратилган превентив чора-тадбирларни амалга оширишга устувор аҳамият беради. Коррупцияга қарши курашиш бўйича амалга ошириладиган чора-тадбирлар ва тартиб-таомиллар аниқланган коррупциявий хавф-хатарлар даражасига мувофиқ келиши ҳамда Агентликнинг барча функциялари ва йўналишларига интеграция қилинган ҳолда коррупцияга қарши курашиш тизимига бирлаштирилади;

коррупция билан боғлиқ ҳуқуқбузарликлар учун жавобгарликнинг муқаррарлиги - коррупция билан боғлиқ ҳуқуқбузарликларни содир этган Агентлик ходимлари ўзининг мақоми ва эгаллаб турган лавозимидан қатъий назар Агентликнинг ички ҳужжатлари ва амалдаги қонунчиликка мувофиқ жавобгарликка тортиладилар;

техника тараққиётининг ютуқларидан фойдаланиш – Агентлик коррупцияга қарши курашиш тизимини яратишда илм-фан тараққиётининг сўнгги ютуқларидан, шу жумладан, интеграциялаштирилган ахборот-коммуникация тизимларидан кенг фойдаланади;

тўғридан-тўғри раҳбариятга мурожаат қилиш – Агентлик тизимининг ҳар бир ходими коррупциявий ҳуқуқбузарликлар содир этилганлиги ёки содир этилиши мумкинлиги тўғрисида ишончли ва асосли маълумотлар мавжуд бўлганда белгиланган чораларни кўриш учун тўсиқсиз, бевосита Агентлик директорига мурожаат қилиши мумкин;

фуқаролик жамияти вакиллари билан ўзаро ҳамкорлик - Агентлик ўзига юклатилган функцияларни бажаришда Агентлик фаолиятини ҳалоллик, холислик ва мустақиллик асосида мустақил назорат қилиш мақсадида фуқаролик жамияти вакиллари жалб этадилар;

коррупцияга қарши курашиш тизимини мунтазам равишда такомиллаштириш – коррупциянинг олдини олиш ва унга қарши курашиш тизимини мониторинг ва назорат қилиш ҳамда коррупциявий хавф-хатарларни бартараф этиш мақсадида Агентлик тизимида коррупцияга қарши курашиш самарадорлигини тўхтовсиз равишда ошириш чоралари кўрилади.

3-боб. Коррупцияга қарши курашиш тизимнинг элементлари

10. Коррупцияга “мутлақо тоқатсизлик” тамойилига таянган ҳолда Агентликнинг барча ходимларига коррупциявий ҳаракатларда иштирок этиш қатъиян тақиқланади.

11. Қуйидагилар Агентлик тизимининг коррупцияга қарши курашиш бўйича асосий элементлари ҳисобланади:

а) коррупцияга қарши курашиш бўйича асосий ички ҳужжатлар мавжудлиги, яъни Агентликда коррупцияга қарши курашиш тизимининг асосини:

мазкур Сиёсат;

Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги ходимларининг одоб-ахлоқ қоидалари;

Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги тизимида манфаатлар тўқнашувини бошқариш тўғрисидаги низомда акс эттирилган тамойиллар ва талабларни ташкил этади;

б) “Юқоридан қуйиға муносабат” – Юқори даражада раҳбарлик намунаси:

Агентлик раҳбарлари, шунингдек таркибий тузилмалар раҳбарлари ўзига бўйсунувчилар, фуқаролар ва юридик шахслар билан муносабатларда ҳалол, адолатли ва намунали хулқ-атвор намоёндаси бўлишлари лозим;

Агентлик директори, Агентлик директорининг биринчи ўринбосари, директор ўринбосарлари – бошқарма бошлиқлари ва бошқа таркибий тузилмалар раҳбарлари коррупцияга қарши курашиш бўйича самарали тизимни яратдилар ва уни амалга оширишда қуйидагилар орқали етакчиликни намоён этидилар:

Агентлик фаолиятида коррупциявий хавф-хатарлар мавжуд бўлган функциялари ва йўналишларига коррупцияга қарши курашиш самарали чоратадбирлар ва тартиб-таомилларни жорий этиш, шу жумладан, коррупцияга қарши курашиш дастури/йўл харитасини ишлаб чиқиш ва унинг ижросини назорат қилиш орқали кўмаклашиш;

ўз мансаб мажбуриятларини бажариш доирасида, Агентлик ходимларида коррупциянинг барча шакллари ва кўринишларига муросасиз муносабатни шакллантирган ҳолда коррупцияга қарши курашиш бўйича қонунчилик нормалари ва қабул қилинган ички ҳужжатларга риоя қилиш ва ахлоқий хулқ-атвор юзасидан шахсий намуна сифатида намоён бўлиш;

в) коррупциявий хавф-хатарларни аниқлаш ва баҳолаш:

Агентлик функцияларининг хусусияти, ташкилий тузилмаси, жамият ва бошқа шахслар билан ўзаро алоқаларига оид фаолияти ҳамда бошқа ички ва ташқи омилларга боғлиқ ҳолда ўз фаолиятига хос бўлган коррупциявий хавф-хатарлар аниқланади ва баҳоланади;

коррупциявий хавф-хатарларни аниқлаш ва баҳолаш доирасида Агентлик фаолиятининг барча йўналишларида коррупциявий хавф-хатарга кўпроқ учрайдиган функцияларни аниқлаш мақсадида таҳлил қилинади, уларда мавжуд бўлган коррупцияга қарши курашишни назорат қилишнинг барча шакллари ва тартиб-таомиллари аниқланган хавф-хатарларни камайтириш учун етарлиги жиҳатидан таҳлил қилинади. Хавф-хатарларни аниқлаш ва баҳолаш жараёнида Агентлик тизимидаги Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс- назорат” бўлимининг фаол қўллаб-қувватлаши ва назорати остида Агентликнинг таркибий тузилмалари раҳбарлари, коррупцияга қарши курашишни амалга оширувчи бошқа шахслар иштирок этади;

Агентликнинг коррупциявий ҳаракатларга “мутлақо тоқатсизлик” позициясидан келиб чиқиб, Агентлик коррупциявий хавф-хатарларнинг юзага

келиш эҳтимоли ва таъсир қилиш даражасидан қатъи назар уларни бошқариш заруратини тан олади;

Коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш йилига камида бир марта амалга оширилади. Коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш натижалари Агентлик директори, директорнинг биринчи ўринбосари ва унинг ўринбосарлари – бошқарма бошлиқлари томонидан кўриб чиқилади, шунингдек, аниқланган хавф-хатарларни камайтиришга қаратилган, коррупцияга қарши курашиш чора-тадбирлари ва тартиб-таомиллар Агентликнинг коррупцияга қарши курашиш дастурларида акс эттирилади.

г) коррупцияга қарши курашиш учун масъул шахслар ва бўлинмалар:

Агентлик тизимида коррупцияга қарши курашиш бўйича самарали тизимни йўлга қўйиш мақсадида Агентлик тизимида коррупцияга қарши курашишни шакллантириш ва назорат қилиш жараёни учун масъул бўлган алоҳида таркибий тузилма – Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими ташкил этилган;

Агентлик тизимидаги Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими Агентликда коррупцияга қарши курашиш бўйича юклатилган вазифаларни амалга оширишда етарли даражада мустақилликка ва муҳим ресурсларга эга бўлиб, бевосита Агентлик директорига бўйсунди ва ўз фаолиятини директор томонидан тасдиқланган Коррупцияга қарши курашиш агентлиги тизимида Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими тўғрисидаги Низомга мувофиқ амалга оширади;

Коррупцияга қарши курашиш бўйича чора-тадбирларни самарали ва ўз вақтида амалга оширилишини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш учун Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими ва унинг бошлиғига тизимда рухсат этилган лавозимларга коррупцияга қарши курашишни мувофиқлаштириш функцияси юклатилади;

Коррупцияга қарши курашиш бўйича фаолиятни амалга оширишда Агентликнинг Кадрлар бўлими Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги тизимида манфаатлар тўқнашувини бошқариш тўғрисидаги низом ва Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари нормаларига мувофиқ белгиланган тартибда ва ҳажмда ходимлар ва алоқадор шахсларнинг яқин қариндошлари тўғрисидаги маълумотларни ўз вақтида ва тизимли равишда йиғиш, таҳлил қилиш ва янгилаб бориш учун жавобгар бўлади;

Бундан ташқари, Кадрлар бўлими ходимлар ўртасида манфаатлар тўқнашуви тўғрисида келиб тушган маълумотларни кўриб чиқади ва (манфаатлар тўқнашуви тартибга солилмаган тақдирда) уни ҳал қилиш бўйича

қарор қабул қилади ёки аниқланган манфаатлар тўқнашувини тартибга солиш бўйича кўрилган чораларнинг етарлилиги ёхуд етарли эмаслиги тўғрисида қарор қабул қилади, шунингдек, Агентлик томонидан белгиланган одоб-ахлоқ қоидаларига риоя қилиниши масалаларини кўриб чиқади. Манфаатлар тўқнашувини бошқариш доирасида Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги тизимида манфаатлар тўқнашувини бошқариш тўғрисидаги Низом асосида иш юритади;

д) аниқланган коррупциявий хавф-хатарни минималлаштирувчи коррупцияга қарши курашиш чоралари:

Агентлик ўз фаолияти ва функцияларидаги коррупциявий хавф-хатарлар мавжуд бўлган йўналишларда умумий назорат муҳитини ва коррупцияга қарши курашиш назорати ҳамда тартиб-таомилларини ўз ичига олувчи коррупцияга қарши курашишнинг комплекс тизимини жорий этади;

Агентлик коррупцияга қарши курашишни назорат қилиш ва тартиб-таомилларнинг самарадорлиги, жумладан, уларнинг аниқланган хавф-хатар даражасига мутаносиблиги, ходимлар учун қатъийлиги ва аниқлиги, фуқаролик жамияти учун шаффофлигини таъминлашга интиладилар;

Амалга ошириладиган тадбирлар, шунингдек, коррупцияга қарши курашиш бўйича назорат чоралари ва тартиб-таомиллар Агентликнинг коррупцияга қарши курашиш бўйича дастурлари, режалари ва йўл хариталарида акс эттирилади ҳамда тегишли ички ҳужжатларда белгиланади;

е) ахборотлаштириш, коммуникация ва маслаҳат бериш:

Коррупциявий хавф-хатарларни камайтириш ва Агентликнинг коррупцияга қарши курашиш тамойиллари ва талаблари ҳақида ходимлар ва жамоатчиликнинг хабардорлигини ошириш мақсадида, мазкур Сиёсат ва Агентлик томонидан коррупцияга қарши курашиш бўйича амалга оширилаётган чора-тадбирлар тўғрисидаги асосий маълумотлар Агентликнинг Интернет тармоғидаги расмий веб-сайтига жойлаштирилади.

Бундан ташқари, Агентлик коррупцияга қарши курашиш бўйича амалдаги қонун ҳужжатлари нормалари ва коррупцияга қарши курашиш юзасидан жорий этилган тамойиллар ва талаблар ҳақида ходимлар ва бошқа манфаатдор шахсларни хабардор қилиш ва тушунтириш бўйича қуйидагилар орқали барча оқилона хатти-ҳаракатларни амалга оширади:

ходимлар йилига камида бир марта коррупцияга қарши курашиш асослари бўйича мунтазам ва тизимли ўқитиб борилади, шу жумладан, ишга янги қабул қилинаётган ходимлар ушбу Сиёсат ва коррупцияга қарши курашиш бўйича бошқа ички ҳужжатлар билан таништирилади, уларни коррупцияга

қарши курашиш бўйича курсларда ўқитилади. Коррупциявий хавф-хатарлар юқори бўлган лавозимлар учун Агентликда коррупцияга қарши курашиш бўйича қўшимча таълим дастурлари белгиланади. Ўтказилган ўқиш/тренинглар ҳақидаги маълумотлар Кадрлар бўлимида қонунчиликда белгиланган тартибда сақланади;

ходимлар ва фуқароларнинг коррупцияга мурасасиз муносабатини шакллантириш ва коррупцияга қарши курашиш бўйича амалга оширилган чора-тадбирлар тўғрисида хабардорлигини оширишга қаратилган мавзуга оид аудио ва видеороликлар ҳамда бошқа ахборот маълумотларидан фойдаланган ҳолда коррупцияга қарши курашиш тадбирлари ўтказилади;

ходимлар томонидан коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар содир этилганлиги тўғрисида гумонлар ёки фактлар, коррупциявий хавф-хатарлар ва бошқалар (коррупция фактлари ҳақида хабар берилиши мумкин бўлган усуллар тўғрисидаги батафсил маълумот мазкур Сиёсатнинг 5-бобида назарда тутилган) ҳақида хабар берилиши мумкин бўлган Агентликнинг алоқа каналлари яратилади;

мазкур Сиёсат қоидаларини қўллаш ёки Агентлик тизимида Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими томонидан коррупцияга қарши курашиш чора-тадбирлари ва тартиб-таомилларининг амалга оширилиши билан боғлиқ саволлар келиб чиққанда ходимларга маслаҳатлар берилади;

ходимларнинг меҳнат шартномаларига коррупцияга қарши курашиш қоидалари киритилади;

тасдиқланган режага мувофиқ коррупцияга қарши курашиш бўйича масъул шахс томонидан коррупцияга қарши курашиш хулқ-атвор юзасидан тарғибот ва ташвиқотлар ўтказилади;

контрагентлар коррупцияга қарши курашиш бўйича қабул қилинган талаблар ва тамойиллар ҳақида, шу жумладан, улар билан тузиладиган шартномаларга коррупцияга қарши курашиш бўйича махсус шартларни киритилиши тўғрисида хабардор қилинади ва ҳ.к.;

ё) мониторинг, назорат ва ҳисобот:

Агентлик тизимида Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими Агентлик тизимида коррупцияга қарши курашиш бўйича амалга оширилган чора-тадбирларнинг етарлилиги, мутаносиблиги ва самарадорлигини баҳолайди ҳамда доимий мониторингини олиб боради. Ўтказилган мониторинг натижалари бўйича Агентликда коррупцияга қарши курашиш тизимини такомиллаштириш юзасидан тегишли чоралар кўрилади.

Агентликда мониторинг ва назорат қилишнинг қуйидаги тартиб-таомиллари амалга оширилади:

Агентлик фаолияти ва функцияларидаги ўзгаришлар, уларнинг ташкилий-функционал тузилмасидаги ўзгаришлар ҳамда бошқа ички ва ташқи омилларнинг Агентликда коррупцияга қарши курашиш тизимига таъсирини, мазкур тизимга ўзгартириш киритиш заруриятини таҳлил қилиш, шу жумладан, уни амалдаги қонунчилик талабларига мувофиқлигини таъминлаш;

тасдиқланган режага мувофиқ самарасиз назорат ва тартиб-таомилларни аниқлаш учун уларни тўғирлаш ва коррупцияга қарши курашиш тизимининг ишончилиги ва самарадорлигини таъминлаш мақсадида танлов асосида Агентлик тизимидаги функциялар ва ички жараёнларни мониторинг қилиш;

ички ва (ёки) ташқи текширувларни ўтказиш жараёнида ходимлар томонидан коррупцияга қарши курашиш бўйича талабларга риоя қилинишини назорат қилиш;

Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлимига юклатилган коррупцияга қарши чора-тадбирларнинг ўз вақтида ва тегишли тартибда амалга оширилиши устидан назорат олиб бориш ва ҳ.к.

Коррупцияга қарши курашиш тизимини назорат ва мониторинг қилиш бўйича чора-тадбирлар натижалари Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими ва таркибий тузилмалар раҳбарларининг чораклик ҳисоботларида ўз аксини топади.

ж) ҳуқуқбузарликларга нисбатан муносабат билдириш ва айбдор шахсларни жавобгарликка тортиш:

мазкур Сиёсатга амал қилиш ва Агентлик тизимида коррупцияга қарши курашиш чора-тадбирларига риоя қилиш ҳар бир ходим учун ўз хизмат мажбуриятларини бажарилиши доирасида мажбурийдир. Барча ходимлар белгиланган талаб ва тартиб-таомилларни бузганлиги учун шахсан, раҳбарлар эса ўз бўйсунувидаги ходимлар томонидан коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар содир этилганлиги учун ҳам жавобгар ҳисобланадилар;

коррупцияга қарши курашишга оид белгиланган талаблар ва тамойилларни бузган Агентлик ходимлари Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида белгиланган тартибда ва асосларда интизомий, маъмурий ёки жиноий жавобгарликка тортиладилар;

ходимлар уларни коррупция билан боғлиқ ҳуқуқбузарликларни содир этишга ундовчи шахсларнинг ҳар қандай мурожаатлари тўғрисида, шунингдек, бошқа ходимлар томонидан содир этилган коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар ҳақида ўзига маълум бўлган ҳар қандай фактлар ҳақида ўз раҳбарларига

ҳамда Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлимига хабар беришлари шарт;

коррупцияга мутлақо тоқатсизлик тамойилини ҳисобга олган ҳолда, тизимда ходимларнинг коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар содир этишлари билан боғлиқ ҳар қандай асосли шубҳа бўйича хизмат текширувлари Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги талабларига мувофиқ ва ички ҳужжатларда белгиланган тартибда ўтказилади. Коррупцияга қарши курашиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари нормаларини ва (ёки) мазкур Сиёсат ва Агентликнинг бошқа ички ҳужжатларида белгиланган коррупцияга қарши талаблар ва тартиб-таомилларни бузган ходимлар, уларнинг лавозими, хизмат муддати ва бошқа омиллардан қатъи назар Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида ҳамда Агентликнинг ички ҳужжатларида назарда тутилган доирада ва асосларда жавобгарликка тортиладилар;

коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар аниқланган тақдирда Агентликнинг Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими масъуллари уларнинг содир этилиш сабаблари ҳамда шарт-шароитларини таҳлил қиладилар ва мунтазам равишда коррупцияга қарши курашиш тизимини такомиллаштирадилар;

Агентлик коррупцияга оид ҳуқуқбузарликларни аниқлаш ва текшириш учун бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳамда давлат органлари ва ташкилотлари билан ҳамкорлик қиладилар.

4-боб. Коррупцияга қарши курашишнинг асосий йўналишлари

§ 1. Манфаатлар тўқнашувини бошқариш

12. Ходимлар ўз хизмат мажбуриятларини бажариш ва (ёки) Агентлик манфаатларини ифодалаш доирасида виждонлилиқ ва ҳалоллик тамойилларига амал қилиши, шахсий манфаатларини ҳисобга олган ҳолда ўзларининг хизмат мавқеидан ва (ёки) Агентликнинг мол-мулкидан фойдаланмаслик ва манфаатлар тўқнашувига олиб келадиган вазиятлардан сақланишлари лозим.

Ходимлар ўзларининг хизмат мажбуриятларини лозим даражада ва ҳолис бажаришларига, жумладан, ҳолис қарор қабул қилишга ҳамда Агентликнинг ҳуқуқлари, қонуний манфаатлари, мол-мулки ва (ёки) нуфузига таъсир қиладиган ёки таъсир қилиши мумкин бўлган вазиятда манфаатлар тўқнашуви юзага келади.

13. Ходимлар ишга қабул қилинишида, бошқа лавозимга ўтказилишида манфаатлар тўқнашувига олиб келадиган ёки олиб келиши мумкин бўлган

шахсий манфаатдорлиги ҳақидаги маълумотларни ҳар йили ва тегишли вазиятлар/ҳолатлар юзага келишига қараб ошкор қилишга мажбурдирлар. Ходимлар томонидан манфаатлар тўқнашуви тўғрисидаги маълумотларни ошкор қилиш ва уни ҳал қилиш жараёни Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги тизимида манфаатлар тўқнашувини бошқариш тўғрисидаги низом билан тартибга солинади.

§ 2. Совғалар ва иш жараёнида меҳмондўстлик белгилари

14. Ходимларга ўз хизмат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ ҳолда жисмоний ва юридик шахслардан бирон-бир совға ёки иш жараёнида юзага келадиган меҳмондўстлик белгилари, қарз, кафолатлар, кафилликлар, мукофотлар шаклида рағбатлантириш воситаларини, нақд пул маблағлари ёки уларнинг эквиваленти, қимматли қоғозлар кўринишида моддий ёрдам қабул қилиш тақиқланади.

15. Ходимлар томонидан расмий делегациялар таркибида, расмий тадбирларда, жумладан, хорижда олинган ҳар қандай совғалар суммасидан катъий назар Агентлик мулкига ўтказилади.

16. Ходимларга уларнинг шахси билан боғлиқ байрамлар (туғилган кун, боланинг туғилиши, Ватан ҳимоячилари куни, Халқаро хотин-қизлар куни)да берилган, хизмат мажбуриятларини бажариши билан боғлиқ бўлмаган совғалар ходимнинг шахси билан боғлиқ совғалар деб тан олинади.

17. Бундай совғаларни беришда қуйидаги талабларга риоя қилиниши лозим:

совғалар Агентликнинг камида икки нафар ходимлари иштирокида берилиши;

совға бериш жараёни табрик нутқи билан бирга бўлиши, унда совға беришга сабаб бўлган воқеа ўзининг аниқ ифодасини топган бўлиши;

совғанинг умумий қиймати (барча солиқлар ва йиғимларни ҳисобга олган ҳолда) базавий ҳисоблаш миқдорининг 5 (беш) баробаридан ошмаслиги;

Агентликнинг битта ходими бошқа ходимга совға учун сарфлайдиган харажатлар миқдори, ҳар бир ҳолатда базавий ҳисоблаш миқдорининг 1 (бир) баробаридан ошмаслиги керак.

18. Шубҳалар пайдо бўлмаслиги учун бошқа давлат органлари ва ташкилотлари ходимлари, шериклар ва контрагентлар, бошқа жисмоний ва юридик шахслардан ҳар қандай байрам (туғилган кун, фарзанд туғилиши, Ватан ҳимоячилари куни, Халқаро хотин-қизлар куни ва ҳақозоларни инобатга олган ҳолда, бироқ бу билан чекланмасдан) билан боғлиқ ҳолда, ушбу

Сиёсатнинг 14-бандида санаб ўтилган совғалар ва бошқа моддий бойликларни олиш тақиқланади.

19. Агентлик номидан халқаро конференцияларда, симпозиумларда ва бошқа иш фаолиятига (хизматга) оид йиғилишларда совғалар бериш Агентлик директори, директорнинг биринчи ўринбосари ёки унинг ўринбосарлари – бошқарма бошлиқларининг буйруғи билан амалга оширилади.

20. Совғани қабул қилишнинг қонунийлиги тўғрисида шубҳа туғилган ҳар қандай ҳолатда ходим Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлимига маслаҳат сўраб мурожаат қилиши лозим.

§ 3. Ходимларни танлаш, тайинлаш, лавозимдан лавозимга ўтказиш, аттестациядан ўтказиш ва фаолиятини баҳолаш ва моддий рағбатлантириш

21. Ходимларни танлаш, тайинлаш, лавозимдан лавозимга ўтказиш, аттестациядан ўтказиш ва фаолиятини баҳолаш ва моддий рағбатлантириш, шу жумладан, мукофот пулларини тўлаш, устама ҳақлар ва бошқа турдаги мукофотларни белгилаш жараёни барча ходимлар учун шаффоф, тенг ва холис бўлиб, ушбу Сиёсатнинг асосий тамойиллари ва талабларига мувофиқ келади.

22. Агентликда уларнинг раҳбарлари, шунингдек, бошқарма ва бўлим бошлиқларини мукофотлашга асос бўлиб хизмат қиладиган, улар фаолиятининг асосий кўрсаткичларини баҳолаш тартиби ва мезонлари ишлаб чиқилган бўлиши лозим. Ушбу кўрсаткичлар холис, ошкора ҳамда Агентлик ходимлари томонидан кўриб чиқилиш имконияти таъминланган бўлиши лозим.

§ 4. Текширувларни ўтказиш ҳамда давлат органлари ва ташкилотлари фаолиятини ўрганиш

23. Турли хил текширувларни ўтказиш ҳамда давлат органлари ва ташкилотларининг (кейинги ўринларда – “Текшириш объектлари”) фаолиятини ўрганишда Агентлик ходимлари:

манфаатлар тўқнашувига йўл қўймаслиги;

объектни текшириш бир ходим томонидан (якка тартибда) амалга оширилмаслиги;

содир этилиши мумкин бўлган ҳуқуқбузарликларни сохталаштириш учун текширув объекти вакилларининг етарли даражада ахборотга эга эмаслигидан фойдаланиб қонун ҳужжатлари нормаларини нотўғри талқин қилмаслиги, текширилаётган объект ходимларини аниқланган фактларни ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга тақдим этиш билан қўрқитмаслиги;

текширилаётган объектнинг ходимларига таҳдид қилмаслиги;

текшириш предметига кирмайдиган масалалар билан қизиқмасликлари ва бундай ҳужжатларни сўрамасликлари;

текширув давомида аниқланган ҳар бир ҳуқуқбузарлик ҳолатларига холис, қонуний ва профессионал баҳо беришлари;

агар текшириш объекти вакиллари Агентлик ходимларига аниқланган қонунбузарликларни яшириш учун пора ва (ёки) бирон-бир моддий қийматлик ёки хизматларни таклиф қилса, текширув гуруҳи раҳбарини дарҳол хабардор қилишлари;

текшириш объекти вакилларига Агентлик ходимларининг ахлоқий ҳуқ-атвор тамойилларига мувофиқ холис муносабатда бўлишлари шарт.

24. Хизмат мажбуриятига давлат органлари ва ташкилотлари фаолиятини текшириш кирадиган Агентликнинг таркибий тузилмаларида ўтказилган текшириш натижалари бўйича Агентлик томонидан қабул қилинган қарорлар юзасидан низолашиш учун апелляция инстанциялари ташкил этилади.

5-§. Контрагентлар ва учинчи шахслар билан ўзаро муносабатлар

25. Агентлик мазкур Сиёсатнинг тамойиллари ва талабларига зид бўлган ҳар қандай тўловлар ва (ёки) шу каби коррупциявий хавф-хатарларни келтириб чиқарувчи хатти-ҳаракатларни амалга ошириш учун маҳсулот ёки хизматларни етказиб берувчиларни, пудратчиларни ва бошқа учинчи томонларни жалб қилмайди.

26. Агентлик контрагентлар билан муносабатларда ўз фаолиятини амалга оширишида қонунийлик ва шаффофлик тамойилларига амал қилади. Агентлик танлашнинг холис мезонларидан фойдаланишга асосланган, маҳсулот етказиб берувчилар, пудратчилар ва бошқа контрагентларни танлаб олишнинг ҳаққоний, очик ва шаффоф жараёнини ҳамда Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилиги ва сотиб олинадиган маҳсулотнинг Агентлик тизимининг ички ҳужжатлари билан тартибга солинадиган баҳосини аниқлашнинг шаффоф тартибини таъминлайди.

27. Агентлик контрагент билан ўзаро ҳамкорлигида:

эҳтимоли юқори бўлган контрагентнинг ишончлилигини, шу жумладан ўтмишда коррупциявий ҳуқуқбузарликларни содир этганлиги, Агентликда давлат харидлари тўғрисидаги низомга мувофиқ ва Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги нормалари доирасида Агентлик тизими ходимлари билан манфаатлар тўқнашуви мавжуд эмаслигини текширади;

эҳтимоли юқори бўлган контрагентни (танлов, тендер ғолибини ва тўғридан-тўғри шартномалар бўйича харид контрагентини) ўзининг коррупцияга қарши тамойиллари ва талаблари ҳақида улар билан тузиладиган

шартномалар матнига коррупцияга қарши махсус шартларни қўшган ҳолда хабардор қилади.

§ 6. Хайрия ва ҳомийлик фаолияти

28. Агентлик қонунда назарда тутилган ҳолларда хайрия ва ҳомийликни қабул қилишлари мумкин. Бундай ёрдамни олган пайтда Агентлик манфаатлар тўқнашувига йўл қўймаслик, маблағларни қонунда ва (ёки) шартномада белгиланган мақсадлар учун самарали сарфланишини таъминлаш, шунингдек Интернет тармоғидаги ўзининг расмий веб-сайтларида имкон қадар барча маълумотларни жойлаштириши лозим.

§ 7. Агентлик фаолиятини видеотасвирга олиш ва трансляция қилиш

29. Агентлик ходимларининг фаолиятини назорат қилиш учун Агентлик маъмурий биносида видео ва аудио ёзув камералари жойлаштирилади, уларнинг ёзувлари Агентликнинг масъул ходимлари томонидан мунтазам равишда кузатиб борилади.

30. Агентликнинг расмий веб-сайтларига коррупция хавф-хатари юқори бўлган айрим жараёнларнинг онлайн трансляциялари жойлаштирилади (хусусан, ходимларни синов, танлов (тест, суҳбат) дан ўтказиш, комиссия йиғилишлари жараёнлари ва бошқалар).

§ 8. Ички ҳужжатларни коррупцияга қарши экспертизаси

30. Ички ҳужжатларни ҳуқуқий экспертизадан ўтказишда ҳужжатларда коррупциявий ҳуқуқбузарликлар содир этилишига имкон яратадиган коррупциявий омиллар келиб чиқишини олдини олиш, аниқлаш ва истисно қилиш мақсадида коррупцияга қарши экспертиза ўтказилади.

§ 9. Агентлик ходимларига маслаҳат бериш

31. Ходимларда коррупцияга қарши амалдаги қонун ҳужжатлари талаблари, ушбу Сиёсат қоидалари ёки Агентликда коррупцияга қарши бошқа чора-тадбирлар ва тартиб-таомиллар билан боғлиқ бўлган ҳар қандай саволлар бўлса, улар ўзларининг таркибий тузилмалари раҳбари, Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс назорат” бўлимига ҳамда Агентликнинг ишонч телефонига мурожаат қилишлари мумкин.

5-боб. Коррупциявий ҳуқуқбузарликлар тўғрисида хабар бериш

32. Ходимлар ва бошқа шахслар, агар улар ходимлар хатти-ҳаракатларининг қонунийлиги ва (ёки) одоб-ахлоққа мувофиқлиги тўғрисида

шубҳа туғилса, коррупция ва бошқа ҳуқуқбузарлик ҳолатлари содир этилишига гумон ёки содир этилганлиги фактлари бўлса, улар бу ҳақда Агентликнинг алоқа каналлари орқали хабар беришлари мумкин.

33. Агентлик ўз ваколатлари ва мавжуд имкониятлари доирасида ҳуқуқбузарлик тўғрисида ишончли маълумот берган шахс ҳақидаги маълумотларнинг махфийлигини таъминлайди (қонунчиликда назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно).

34. Агентлик ўз ходимларининг манфаатларини ҳимоя қилади ва қасос олишга қаратилган ҳаракатларга, шу жумладан ишдан бўшатиш, лавозимни пасайтириш, камситиш, босим ўтказиш, Агентлик тизимининг бошқа ходимларининг шубҳали ҳаракатлари ёки ҳаракатсизлиги, улар томонидан ушбу Сиёсатнинг коррупцияга қарши талабларини бузиш эҳтимоли ҳақида хабар берган шахсларни таъқиб қилинишига йўл қўймаслигини кафолатлайди.

35. Коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги хабарларни қуйидаги алоқа каналлари орқали бериш мумкин:

Агентлик томонидан ўрнатилган ишонч ва бошқа телефон рақамлар;

Агентликнинг телеграм, фейсбукдаги каналлари;

Агентликнинг расмий веб-сайтларида жойлаштирилган шакллар;

Агентликнинг электрон почта манзиллари;

Агентликнинг махсус мобил дастурий таъминоти;

тўғридан-тўғри ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига.

36. Агентликнинг алоқа каналларига келиб тушган барча хабарлар Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари ва Агентликнинг ички ҳужжатларига мувофиқ Агентлик тизимининг масъул таркибий тузилмаси ёки ходими томонидан ҳолис тарзда ва ўз вақтида қўриб чиқилади.

37. Аноним равишда юборилган хабарлар ҳам қўриб чиқиш учун қабул қилинади. Ўз номини ошкор қилинмаслигини истаган ариза берувчи бундай ҳолатда қуйидагиларни тан олади:

Агентлик хабарга жавоб бериш учун мурожаат этувчи шахс билан боғлана олмайди;

Агентлик зарур қўшимча маълумотларни олишнинг имконияти йўқлиги сабабли хабарни тўлиқ ва ҳар томонлама текширишни амалга ошира олмайди.

38. Агентлик томонидан келиб тушган хабарга жавоб бериш учун мурожаат этувчи шахс билан қуйидаги ҳолатларда боғланилмайди:

тўлиқ ва кенг қамровли текшириш ўтказиш учун зарур бўлган қўшимча маълумотларнинг йўқлиги;

Агентлик ходимининг қасддан ёлғон маълумотни тақдим этиши ушбу Сиёсатни бузилиши ва ахлоқсиз хулқ-атворнинг намунаси сифатида қаралса,

бундай шахс Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига ва Агентликнинг ички ҳужжатларига мувофиқ жавобгарликка тортилиши мумкин.

39. Агентлик тизимида коррупция фактлари тўғрисида виждонан хабар берган ходим, агар бу маълумотлар тасдиқланган бўлса, ички ҳужжатларга мувофиқ рағбатлантирилиши мумкин.

40. Барча алоқа каналларининг ишлаши ва олинган хабарларни қайта ишлаш/кўриб чиқиш тартиби тўғрисидаги батафсил маълумот Агентликнинг алоқа каналлари орқали келиб тушган хабарларни қабул қилиш ва қайта ишлаш регламентида ва Агентликнинг бошқа шунга ўхшаш ички ҳужжатларида акс этган.

6-боб. Қайта кўриб чиқиш ва ўзгартиришлар киритиш тартиби

41. Мазкур Сиёсат қуйидаги ҳолларда қайта кўриб чиқилиши ва тузатилиши керак:

коррупцияга қарши курашиш амалдаги сиёсат ва тартиб-таомилларни қайта кўриб чиқиш заруратини келтириб чиқарадиган ҳолда коррупцияга қарши курашиш соҳасида Ўзбекистон Республикасининг қонунчилиги ўзгарганда;

коррупцияга қарши курашишда самарасиз назорат ва тартиб-таомиллар аниқланганда ва Агентлик фаолиятида коррупцияни олдини олиш ва унга қарши курашишга қаратилган чора-тадбирларни такомиллаштиришга зарурат туғилганда;

Агентлик тизимининг ташкилий тузилмаси ва (ёки) Агентлик томонидан ўз вазифаларини бажариши хусусиятлари ва бошқалар ўзгарганда.